

K

Herrn Dr. Inobovnik Johann,
Pfarrer,
St. Johann,
P. Weizeladorf i. R. Ktn.

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „KOROŠKI SLOVENEK“.

Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Koroški Slovenc, uredništvo, Klagenfurt, Viktringerring 26

List za politiko,
gospodarstvo in prosveto

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošov.

Stane četrletno: 1 S 50 g; letoletno: 6 S — g

Za Jugoslavijo

četrletno: Din. 25.—; letoletno: Din. 100.—

Židovski duh.

„Juden hinaus!“, ta klic iz dijaških let mi je v spominu, ko so takozvani arijski dijaški z vikom in krikom navalili v takozvano univerzitetno avlo in tirali židovske dijake s silo iz šolskih prostorov. Nam slovanskim slušateljem je bila ta protizidovska borba nemškega dijaštva nekam nepojmljiva, četudi nam dejstvo porasti števila židovskega dijaštva ni bilo neznano in smo prečesto sami morali okusiti brezobzirnost židovskega elementa. Iz prvotnih dijaških protizidovskih demonstracij, ki nikakor niso bile izožene samo na eno univerzo in mesto, se je v najnovejši dobi razvilo pravec mednarodno gibanje antisemitizma. Vidimo ga v fašističnih državah, ki so si zapisale neizprosno borbo židovstvu na svoj prapor. V Nemčiji, kjer je antisemitizem dosegel pač višek v radikalni „plemenski odvojitvi“, po kateri je zabranjen vsak „nečist“ zakon in so židom odkazana posebna predmestja, posebna gledališča in druga zabavišča in v javnih šetališčih celo posebne klopi. Nič manj ostro, le manj očito v Italiji, v zadnjih tednih v Rumuniji, vedno vidnejše in silnejše v Poljski. Povsod se javljajo sledovi rastočega nerazpoloženja proti židovskemu elementu. Cel Stalin Grozni, sovjetski samodržec, je smatral za potrebno, da čimprej razredči židovske vrste in zmanjša njihov vpliv na sovjetsko javno življenje. V nekdanji domovini židov, Palestini, pa se dviga ogorčeni arabski svet in odriva nekdanje domačine kot nezaželjene usiljivce iz svoje dežele.

Tako sodi o židovstvu sloveč dunajski družboslovec: Židovstvo, to je Ahasver, ki potuje kot živ spomenik Zveličarjevega umora brez pokoja in miru skozi tisočletja in ne more umreti. Povsod je tujec in povsod ogroža kulturo in svobodo, zdrav red in dobro нрав. Povsod izpodkopava temelje veri in državi, zastruplja znanost, umetnost in gospodarstvo, strastno obožuje denar in prevrat, razkrajja družbo in ščuva narod proti narodu, trpinči vse in najbolj sebe v neznosnih bolečinah.“ — Težke besede, obsodba židovskega ljudstva in v še neprimerno večji in ostrejši meri obsodba židovskega duha. V kolikor tičejo židovskega ljudstva, jim zamorem zoperstaviti samo pretresljivo molitev Cerkve na Veliki petek, ko prosi božjega usmiljenja tudi za nezvesti, zaslepljeni židovski rod.

Nedvomno nosi židovstvo največjo krivdo na neznosnosti sodobnega položaja. V blazni domišljiji, da je edino izvoljeno na svetu, je proti krščanskemu evangeliju ljubezni Bogu in bližnjemu proglasilo svoj židovski evangelij. Zavrglo je krščanskega Boga in Kristusa ter v dejanju proglasilo mrzlo snovnost, izključno tostranost ali — kakor pravimo z modernim izrazom — materializem za edino zveličavno religijo moderne dobe. Zavrglo je božji in naravni red, poteptalo v prah krščanske vzore usmiljenja, pravice in resnice, lepote in dobrote in na izpraznjene oltarje postavilo malike nasilja, laži, mesenosti in koristolovstva. Liberalizem, kapitalizem in socializem so otroci židovskega duha, ki se je polakomnil nekoč cvetočega krščanskega življenja ljudstev, izpodrinil krščanske vzore s svojimi maliki, razkrojil s svojim brezbožstvom naravni in naravni red v očeh narodov ter zasajal o prihajajočem vladarstvu židovstva nad zrevolucioniranimi in v skrajni obup potisnjenimi množicami. V ozadju vsega sodobnega kulturnega, družabnega, gospodarskega in političnega razkroja so nedvomno pogubni vplivi židovstva. Kar se je dogajalo v malem v skromnih kmečkih vasicah, da je prvotno beraški židovski kramar z rafiniranim in hkrati skrajno brezsrčnim postopanjem usužnjil cela naselja, to se je dogodilo v velikem svetu, ko sta zavladala ljudstvom židovska trgovina in židovski denar ter zastrupljevala ljudska srca, netila strasti razrednega in nacionalnega sovraštva in tako pripravljala svojo židovsko nadvlado. Nesrečna Rusija je v par začetnih mesecih revolucije postala židovski plen in bi naj postala izhodišče svetovnega požara. Razvoj sodobne Rusije pa in še položaj v ostalem svetu bi dal slutiti, da sanje židovske nadvlade ostanejo vendarle samo sanje.

V očigled tem dejstvom je srd, ki se probuja v ljudstvih zoper židovstvo, povsem razumljiv in naraven. Lahko pa tudi usoden, zelo usoden. Kajti židovstvo je v svojem pravem bistvu miselnost, svetovni nazor, nikakor omejen samo na židovsko pleme, marveč le vse preveč razširjen tudi med takozvanimi krščanskimi narodi.

Koliko je židovstva v sedanjem svetu! Kjerkoli srečaš brezbrziže ali celo strastno zanikanje onostranstva, večnosti, srečaš židovskega duha. Kjerkoli se v kateremkoli področju kulture podkrinko naravnosti pojavita opolzlost in mesenost, srečaš židovskega duha. Kjerkoli se poudarja nezavisnost enega poedinca, stanu ali naroda od drugega, srečaš židovskega duha. Kjerkoli sleđaš ko-

ristolovstvu in profiterstvu, pohlepu za denarjem, strasti za uživanjem, srečaš židovskega duha. Kjerkoli govorijo o predpravicah tega ali onega razreda nad drugim, srečaš židovskega duha. Kjerkoli se kak narod smatra za izvoljeno ljudstvo, ki ima rešiti svet, srečaš židovskega duha. Kjerkoli triumfira nasilje nad pravico, povsod tam živi židovstvo.

Tri so kraljestva na zemlji: krščansko, židovsko in pogansko. Ločijo se ob Kristusu in Njegovem nauku. Prvo je kraljestvo Njegovoga duha, drugo je kraljestvo teme in tretje, kateremu se On še ni razodel. Videz vstaja, kot bi se židovstvo kljub antisemitizmu hotelo danes vsaj še lastiti nadvlade nad svetom.

Rumeno plemo proti belemu.

Nekam moderno je postalo, da se dandanes govori tudi pri ljudeh o plemenu in čistokrvnosti. Je pač znamenje našega časa. Dočim doslej različnih plemenskih teorij nismo jemali resno in smo moderne duhovitosti kvečjemu pomilovali, čujemo sedaj z Daljnega vzhoda novo plemensko teorijo, ki je presneto resnega značaja.

Japonski notranja minister Suečugu, duša japonske imperialistične politike, je v novo leto tako izpovedal svojo vero v svoje rumeno plemo: Pravice in človečanstva ne bo na svetu dotlej, da se drugobarvna plemena osvobodijo belega suženjstva in z belimi vred enakopravno delijo nebeske dobrote. Svet se mora reformirati tako, da preneha nadoblast belih ljudi. Temu dakeomu cilju nasproti moramo počasi in dosledno korakati. Trenutno smo sredi dogodkov, ki odmevajo po vsem svetu, in ni nikogar, ki bi poznal hitrost njihovega razvoja. Naš cilj je, da izgine suženjstvo rumenih belim. Uresničitev tega cilja bo dovedla do splošnega spora. Tako hoče usoda. Mi Japonci pa moramo svoje poslanstvo izpolniti. Če hočemo streti kitajski odpor, moramo onemogočiti angleško pomoč Kitajski in če treba s pomočjo vojne z Anglijo. Ne verjamemo, da bi se Zedinjene države zapletale v spor, ker jim naše delovanje ne škoduje.“ — Tako govor japonskega ministra in admirala.

S tem se začenja novo poglavje svetovne zgodovine, tako je ocenil izjavo bodočega vodje Japonske vrli mož sobotne zunanje-politične ure v ljubljanskem radiu. Svet je sedaj bogatejši za novo, plemensko sovražno tekmovanje. Najprej naj bi po japonskem načrtu občutila to Anglija, ki ima v Aziji investiran ogromen kapital in je tod hkrati največja posestnica kolonijalne zemlje. Kitajska je bila v gospodarskem pogledu docela predana evropskim velesilam, ki so zasedle njena pristaniška mesta, nadzorovale vse prometne ceste, prevzele ves denarni promet ter zasegale davke, carine in državne monopol. V bogati Indiji, Arabiji, bujnem otočju indijskega oceana, povsod tod čutijo pretežni vplivi evropskega plemena. Japonska je sedaj prevzela vlogo maščevalca nad evropsko oblastnostjo.

Cesar Viljem je pred desetletji izgovoril besedo o rumeni nevarnosti. Viljema danes ni več na prestolu, njegova beseda pa se uresničuje. Rumeno plemo se začenja upirati belemu plemenu pod geslom „Azija Azijcem“. Belo plemo — to je v taboru in taborčke razkosana Evropa in to je s svojimi notranjimi vprašanji prezaposlena Amerika. Začenja se torej docela neenak boj, ki bo v svojem razvoju rodil nedvomno mnogo presečenj, a še več razočaranj. Najhujše razočaranje bo bržkone zadnje, ko bosta evropska kultura in civilizacija klonili, strti od vzhoda z lastnim orožjem.

Rooseveltovo mnenje o pogojih za svetovni mir. Amerika se vedno bolj upre v voz svetovne politike. Z Rooseveltom se strinja precejšen del ljudstva, da Amerika v svetovnih sporih ne more stati ob strani. Ameriško stališče je predsednik nedavno sledeče obrazložil: Ameriška vlada in narod sta dokazala svojo zmernost in pokazala,

da se cilji miru lahko dosegaajo mirnim potom. Spoštujemo pravice drugih in zahtevamo, da tudi oni spoštujejo naše pravice. Pripravljeni moramo biti za obrambo besed in duha podpisanih pogodb. Mir je v varnih rokah, če ga ščitijo demokratične vlade. Kjer zametujejo demokracijo, je mir v nevarnosti. Naš ameriški narod je prepričan, da bo demokracija nazadnje zavladala pri vseh narodih. — Predsednikove izjave smatrajo v političnih krogih kot končnojavni pristanek na sodelovanje Amerike z Anglijo in Francijo. Ostra kritika v Berlinu in Rimu dokazuje, da računa fašizem s preokretom ameriške politike v prilog demokratičnim državam.

Do zob oboroženi Angleži. — Angleži nameravajo po izjavah vojnega ministra svojo armado preosnovati, da bo med najbolj opremljeni na svetu. Uvedli bodo strojnice, ki jih bo nosil vsak infanterist in s katero bo lahko oddal 600 strelcev na minuto. V vsakem bataljonu bo do 400 takih strojnic. Topništvo dobi najmodernejšo topove. Posebne vrste topovi bodo uvedeni za zračno obrambo. Posebno važnost hoče vlada polagati na motoriziranje vojske. Pehotne edinice dobijo tanke posebne vrste, po katerih bodo postali konji odveč. Na morju bo Anglija gradila ogromne oklopnice, ki bodo imele do 35.000 ton. Topovi na teh ladjah bodo nesli 32 kilometrov daleč. — A vse te vesti angleškega vojnega ministra napravijo le bolj utis, da bi Anglija še pred izvedbo svojega načrta rada ustražovala svoje sosede.

Pred novo ofenzivo v Španiji. Silni mraz v Španiji ponehuje in nacionalni kakor tudi rdeči tabor se pripravljata na večji, morda odločilni spopad. Padec Teruela je bil za ene in druge signal za večje spopade. Bojna črta je dolga celih 100 km, na obeh straneh gradijo kaverne in utrdbe. Število vojakov bo na obeh straneh približno isto in ga cenijo na okroglo 100.000 mož.

Kitajci tudi pripravljajo ofenzivo, poročajo iz Kitajske. Maršal Čangkajšek je imel daljši razgovor s poveljniki kitajske vojske, ki so se izjavljali za napad na Japonce, katerih skupno število na kitajskih tleh je sicer visoko, a so porazdeljeni v ogromnih razdaljah. Medtem so Japonci zasedli mesto Tsingatu. V osrčje Kitajske prodirajo od treh smeri: od juga, severa in vzhoda. Doslej jih kitajske čete nikjer niso mogle dalje časa zadržati.

Nova, svobodna Irska. Nova irska ustava je z novim letom stopila v veljavo. Njen uvod se glasi: „V imenu sv. Trojice, iz katere izvira vsa oblast in ki bi ji morala biti podrejena vsa dela ljudi in državnih občestev, mi vsi, ki predstavljamo irski narod, sprejemamo, odobrujemo in potrjujemo sedanjo ustavo.“ Ustava daje irski državi novo ime „Eire“, ki označuje neodvisnost, samostojnost in demokratičnost Irske. Njeno območje obsega vso Irsko, torej tudi severni, trenutno še Angliji podrejeni del. Nova irska ustava se ne omejuje na tehnično zgradbo države, ampak na slovesen način povdarja nedotakljivost naravnih zakonov in dostojanstvo človeške osebnosti. Družino postavlja v osrčje vsega občestvenega življenja, družina je temelj države in v ustavi je predvideno, da se družina in družinsko življenje obvarujeta v čistosti kreposti. Irski otrok mora biti glasom ustave vzgojen v veri svojih očetov in država ga čuva kot najdragocenejšo svetinjo narodnega zaklada. Ustava izrecno predvideva očuvanje irske

narodnosti na podlagi maternega jezika v šolski in splošnonarodni vzgoji. — Zanimiva bi bila primerjava irske ustave z avstrijsko, ki istotako zamišlja izgraditev krščanske države. Zaenkrat pogrešamo v avstrijski ustavi povdarjeno skrb države za družinsko in narodno občestvo.

Tragika okoli Ludendorffa. Nedvomno je bil umrl general Ludendorff velik vojskovodja, katerega vrline je priznaval tudi nasprotnik. Svojevrstno luč na Ludendorffa kot človeka pa vrže njegov testament, v katerem uvodno pravi: „Odhajam iz bogatega življenja. Bogato je postalo ob moji drugi ženi, bogato v vsakem oziru, bogato je bilo najino delovanje za naš narod, za vse narode za vsakega Nemca in vsakega človeka. Vabila sva največjo revolucijo, ki jo je svet izza tisočletij videl: osvoboditev in ljudi iz rok duhovnikov in tudi iz rok židov in iz njihovih uničujočih svetovnih nazorov do ustvaritve naroda, zgrajenega na enoti plemena, dedovane lastnine in vere.“ — Testament zaključuje: „Zbirajte se okoli moje žene, njej, njeni založbi in „ob viru nemške sile“ ohranite zvestobo. Živela nemška svoboda!“ — V posmrtnici je njegova žena Matilda — rodom Švedinja — med drugim naznanila generaloze zadnje besede: H koncu gre. Moči ginejo. Povej vsem, da umiram v nemškem spoznanju Boga. Naj nihče najinega dela ne prikrajša, ti ga vodiš naprej!

Važen evropski dogodek imenujejo listi sestanek zastopnikov držav rimske zveze v Budimpešti, ki se je vršil minule dni. Četudi potek pogovorov in sklepi izza sestanka — ko to pišemo — še niso znani, vendar je gotovo, da bo budimpeštanska konferenca važen korak h pomirjenju Podonavja. Kako tudi ne, ko je položaj ob Donavi ugodnejši kot kedaj prej. Mala antanta ne skriva svoje želje, da hoče z državami rimske zveze ozkega sodelovanja, obratno pa se države rimske zveze prizadevajo, da bi bili prijateljski stiki z Malo zvezo čimprej upostavljeni. Habsburško vprašanje je odgodeno za nedogleden čas, revizijske sanje madžarskih nacionalistov se umikajo stvarnim predodkom, vprašanje narodnih manjšin podonavskih držav vstaja v novi luči, v kateri so manjšine važno, prevažno sredstvo za medsebojno zблиžanje držav. Vse v najlepšem razvoju — če bo Evropa prenesla v prijateljstvu in miru povezano Podonavje, ta otok sredi razburkanega morja. Dvomimo.

Kancler o potih Avstrije. — Dopisniku nekakega angleškega lista je dal kancler Schuschnigg izjave o bodoči zunanji avstrijski politiki in med drugim povedal, da odklanjajo Avstrijci vsakršno centralizacijo ter vztrajajo pri ideji samouprave. Kancler sam je mnenja, da bi bila za Avstrijo vsakršna sprememba samo slabša. Naša zunanja politika hoče ljudstvu omogočiti lepo življenje in blagostanje. Vesti, da se Avstrija pusti voditi po Italiji, so neosnovane. Do priključitve k Nemčiji ne bo prišlo nikdar, ker hočejo Avstrijci ostati samostojna država in nikakor pa ne druga Bavarska. Glede Habsburžanov je kancler nazirana, da bi bil povratek Otona Habsburškega v sedanjem trenutku nemogoč in bi lahko dovedel do resnih sporov z Malo zvezo in Nemčijo. Povratek je treba počasi pripraviti, kajti habsburško vprašanje ne sme biti ovira za zboljšanje položaja v srednji Evropi. Odnosi med podonavskimi državami niso bili po letu 1918 nikdar tako dobri, kakor sedaj.

Ostale novice minulega tedna: Angleškemu zunanjemu ministru Edenju so dali ob stran pomočnika. Očividno rastejo zunanjepolitične skrbi Anglije. — Italija je razdelila nagrade kmetom, ki so pridelali največ žita. — Po uradnih podatkih je v Ameriki 8 milijonov ljudi brezposelnih z izkaznicami. — Poročil se je grški prestolonaslednik Pavle. — Amerika bo zgradila novih 40 vojnih ladij. — Rim je obiskalo 1500 Rumunov. — Lani se je v Ameriki ponesrečilo skupno 1 milijon 60 tisoč ljudi pri avtomobilskih nesrečah. Od teh je bilo smrtnih žrtev 42.000. — Hitler obišče Rim v aprilu ali maju. Že sedaj so začeli s predpripravami za novi triumf fašizma. — Bivši belgijski ministrski predsednik Van Zeeland predlaga sestanek vseh večjih evropskih držav, na katerem bi predložil osnutek gospodarskega mednarodnega sodelovanja. — 21. januarja se poroči egiptovski kralj. Kraljica bo proti novi ženski modi v Egiptu spet nosila pajčolan. — Poljski škofje so vernikom prepovedali sodelovanje s prostozidarji, socialisti in drugimi, Cerkvi nasprotnimi skupinami. — Med Jugoslavijo in Italijo je bila podpisana nova trgovinska pogodba. — Francoska vlada odpoveduje Rumuniji kredite. — Rumunski zunanji minister je obiskal Prago. — „Italija mora biti trdnjava krščanske kulture,“ tako je poudaril Mussolini ob sprejemu italijanskih škofov. — 1500 židovskih advokatov so izgnali iz Rumunije. — Roosevelt je nedavno imel oster govor proti ameriškim milijonarjem. — Nemški avstrijski listi so priobčili novico o izgonu avstrijskih državljanov s stalnim sedežem v Jugoslaviji iz Slovenije. Dunajska „Reichspost“ je izvedela o uspešni intervenciji dunajske vlade v Beogradu. — Hudo razsaja goveja kuga v Nemčiji, kjer je zajela 2226 občin. — Min. predsednik Stojadinovič bo na poti v Berlin posejti tudi Prago. — Odkrili so novo zaroto proti Stalinu in njegovemu pomočniku Ježovu.

Zemljiški promet v obmejni Jugoslaviji in jugoslovanski Nemci. „Mariborski Večernik“ minule sobote odgovarja na očitke novosadskega „Volksblatt-a“, češ da se Nemcem mariborske okolice onemogočuje nakup zemlje, med drugim tako: Izvemši par redkih izjem so na podlagi cesarske odredbe iz leta 1915 prišla vsa posestva ob naši državni meji od Kaple do Sv. Jerneja nad Muto v nemške roke. Ob naši severni hubi nastajajo „hube“, to so izumrla posestva, s katerih Nemci izseljujejo naše ljudi, da je državna meja čim dalje slabše naseljena s Slovenci. Danes ne najdeš v Dravski dolini Nemca, ki ne bi imel vsaj eno „hubo“ če ne več... V Dravski dolini je sedaj marenberška tujsko-prometna komisija odklonila nekaj nakupov posestev po Nemcih, ki so dvignili radi tega precej hrupa. (Še hujši hrup pa so zagnali koroški nacionalni krogi. Op. ur.) Omenimo naj, da dolgujejo nekateri, ki kupujejo posestvo za posestvom v neposredni bližini državne meje, precej težke tisočake državi na davkih, da prosjačijo za odpis davkov in so v vsakokratnem seznamu zarublencev itd. — Priporočamo urednikom „Freie Stimmen“ to pojasnilo v ponatis.

Inserirajte v „Koroškem Slovencu“!

„Zame živo!“
Ko je pričelo vzhajati solnce, je zamižala. Skozi zaprte trepalnice je čutila svetlobo, v katero je gledal Martin.
„Jezus, razlilo se bo!“ je vzkliknila.
„Poglej, je že nad grebenom. Zdaj pa hitro!“
Spuščal jo je leže na trebuhu po skali nizdolu. Držal jo je z obema rokama.
„Stojiš?“
„Stojim, pa se bojim!“
„Nič se ne boj, v skalo glej!“ In že je bil pri njej. Nad globočino jo je vodil po stezi, zdelo se ji je, da stopata po zraku.
Na desni je bila v skali prostorna udolbina, odprta v prepad in na zgoraj. Tam notri se je zleknil Martin.
„Zdaj sva varna! Sod brez dna.“
Pogled je objemal velikane po vrsti. Zdelo se ji je, kakor bi vsi gledali v to udolbino.
„Tod sem že plezal. Vidiš, ta luknja je odprta. Skozi je treba, pa stojiš na vrhu. Kdor je ne najde, se ne vzdigne čez rob.“
Katarina je strmela.
„Poglej na ono snežišče!“
„Majhna drevesa kakor pike.“
„Ne,“ se je zasmel, „tam so gamzi. V plazu stojijo, pa ne vedo.“
Tokrat pa se je že pričelo, kakor je vedel Martin. Plazovi so se trgali. Izprva je trepetala. Za skalo, tam, kjer sta prej hodila, se je potresla zemlja. Visoko v zraku so zamolklo žvižgale skale.

Možate besede.

Narodni socializem ječi kot mōra na Nemcih, ki vidijo njegovo pogubnost in bi svoj narod hoteli rešiti pretečega pogina. Te najrazsodnejše in najpogumnejše med Nemci dolži narodni socializem izdajstva nemški interesov ter jim odreka njihov nemški značaj. A kljub silnemu moralnemu terorju borbitelji za pravo nemštvo ne klonejo, le še samozavestnejša je njihova svareča in bodreča beseda. Poslušajmo, kaj piše urednik nemškega tiskovnega in informacijskega urada in glavni tajnik dunajske Nemške zveze za narodno pomirjenje Evrope, g. Waldemar Quaiser:

VPD. Kdo so, ki nas hočejo ustrahovati? Ki nam hočejo narekovati in šepetati: Ja, če hočejo z narodnim socializmom sporazum države, potem morajo to tembolj storiti posamezni ljudje. In nazivem bi tudi ne bil tako lud, marveč bi se že prilagodil. Samo je treba čakati...

Mi, čakamo, gotovo, a ne dneva, ko bo Evropa poteptana, človečanstvo izbrisano in krščanstvo kot celota na križ pribito — mi se borimo za nemško dušo, za nemški narod. Mi se borimo z neizprosno notranjega prepričanja, da pride nekoč tudi naše ljudstvo do politične razsodnosti in da se ne uniči v vojaško-političnem pretiranju in ošabnosti.

In mi moramo doseči svoj cilj. Ne bo nam žetev položena na krilo, za ta cilj se moramo boriti. Bog nam ni dal desetih zapovedi, da jih skrijemo pod steklo in jih strmè ogledujemo. Bog nam jih je dal, da ostanejo žive in da po nas ostanejo v vedno novem življenju. In prva teh krasnih zapovedi, ki naj jih drži vsak kristjan, se glasi:

Veruj v enega samega Boga!

Bog je naš vodja in nihče drugi.

In četudi sklepajo države pakte in sporazume z narodnim socializmom in če postajajo varuhi držav in državniki malodušni in se pri mizah o-glašajo prav pametni dečki, naj storimo isto — potem jim odgovorjamo:

Ne, ne, nikdar!

Nismo leta dolgo trpeli bedo in muke, da se sedaj sporazumemo z nasprotnikom. Duhovno in duševno smo pretrpeli dovolj, ko smo videli, kako je šel naš narod, nemški narod v temo in se je oddaljil od Evrope. Ne, mi ne sklepamo nobene pogodbe, mi se borimo naprej, kakor pristojna kristjanom, ne proti, ampak za nemštvo.

Za nemštvo se borimo mi! — čujete Vi, nasprotniki, vi, maldušneži!

Jasno je, da smo vodili ta naš boj kot doslej na pošten način. Enako jasno pa je, da mora ostati meč oster in da mora v tem boju priti do mrtvecev in ranjencev, tudi v letu 1938. Če pa moramo umreti — nihče na zemlji ni večer — **potem umremo za veliko stvar, za nemštvo, krščanstvo in svobodo narodov!**

V tem duhu se podajamo novjč v boj. Zrli bomo neizprosno in jasno na svoj cilj in svojo zmago. Polovičarji in slabiči naj ostanejo doma, naj sklepajo pakte in sporazume, veliki in močni pa, oni z širokim in toplim srcem, naj gredo z nami. Te rabimo, ker so narodna vsebina nemštva, ne onih, ki bičajo z šibo plemenskega sovraštva.

Veliki in močni! In s temi hočemo boriti boj in doseči zmago, ki bo zmaga dobrega in plemenitega. V tem duhu: živelo leto 1938!

Podlistek

Juš Kozak:

Beli mecesen.

(33. nadaljevanje.)

Pod navpično steno sta stopala po golem pesku. Slabo se je razločila kri na tleh. Pogledal je in dejal: „Bodlajev je streljal.“ Pazila je na vsak korak, da bi ga ubogala. Nenadoma je obstal. „Tod v skoku. Nič ne pomaga!“ Počakal je, da se je odpočila.

Gledal je v skale nad seboj, da se je sklanjal z životom proti njim. „Miruje.“

Večnost se ji je zdela tista pot skozi odprti žleb. Martin je pridrževal sapo.

„Zdaj sva varna!“ je dejal zopet glasno. „Tukaj me je zadnjič zajel plaz. Za stopinjno je šlo.“

V Kalcah ni bilo visokega snega. V jutranji somrak je gledal stari mecesen. Pri njem sta počivala.

Katarina je odpirala oči. Krvavordeči ognji so goreli na vzhodu.

„Martin!“ je vzkliknila.

On je ležal poleg nje in se smehljajal. „Poglej mojega starega prijatelja.“

Lahna rdečica je drhtela na belem deblu. „Ali je to živo drevo?“ je vpraševala začudeno.

„Skale se lomijo, pod nama se bo utrgalo.“
Martin je z veseljem poslušal glušeče besnenje. Zdelo se je, da se bodo združili velikani. Na Skuti se je utrgalo. Padalo je in se drevilo v globino. Nihče se ni mogel ustavljati. Drevesa, skale so ječale v smrtnem obupu, da je rjavelo do neba.
Zemlja se ni umirila.
Katarina je ležala omamljena poleg Martina. Ko ji je ponudil sira in kruha, ni mogla jesti.
„Kmalu se utrga tu spodaj pod nama, teden dni ga že gledam, kako se pripravlja.“
Ona se je krčevito prižela na skalo. Plašno je gledala krog sebe.
„Zdaj gre!“ je vzkliknil Martin in skočil pokonci.

Zamolklo golčanje je prihajalo. Nato je vzklopelo in rastlo. V skalah je bobnelo. Zagledala je sproščeno skalo, pojočo v zraku. Kakor bi ne vedela, kam, tako se je pognala in zavriskala.

Vse je poskrito trepetalo pred smrtjo. Martin pa je veselo zapel:

„Po gorah grmi in se bliska...“

Katarina se je z belimi prsti oklepala skale in strmela vanj.

„Kaj se ti ne bojiš smrti?“

„Smrti? Ne! Saj ni to smrt, to je tako! Gore se pripravljajo za spomlad.“

Dan se je že nagibal.

V zarjo so segale bele glave velikanov in se zavile v škrlatne plašče.

(Dalje sledi.)

Čudež, na katerega čakamo.

Še vedno gre v deželi koroški vse po starem tiru. Kje so nemški duhovniki, ki bi iz želje, da odpomorejo koroškemu ljudstvu in ga osvobodijo suženjskih spon liberalnega nacionalizma, zrl in odkrito obsodili zlo južne Koroške, tega paradiza liberalno-nacionalnih, obmejno-političnih in kulturno-bojnih gesel? Kje so vravnani katoliški, nemški možje, ki bi napravili konec sleparjenju z „Deutschfreundlichkeit“ koroškega slovenskega ljudstva, katero mora za račun nemškega prijateljstva žrtvovati svojo materno govorico in svojo narodno značajnost? Kje je nemški katoliški tisk, ki bi v interesu nemštva in Avstrije razkril zlobno igro nemškega nacionalizma v južnem predelu dežele? Dočim drugod v državi Avstriji vstajajo vsaj prva znamenja nove, krščansko-nemške miselnosti in si utirajo pot v vsa področja javnega življenja, vlada v predelu koroških Slovencev tema in zmešnjava, da izvzamemo bore, brezsmiselne poizkuse zblizevanja dveh svetovno nazorno in narodno-kulturno povsem nasprotnih si taborov.

Ali naj postane torej krščanska Avstrija zares grobokop koroških Slovencev? Ali naj ustava z vzvišenim uvodom „v imenu Boga vseмогоčnega, iz katerega izhaja vsa pravica“ zares postane nagrobna narod, ki je upal in ob trdosrčnosti in sebičnosti sosedovi moral obupati?

Pretrsljivo pismo leži pred nami. Pisal ga je nemški duhovnik, ki pastiruje visoko v hribovju v nezavedni slovenski fari ob jezikovni meji. Žal imena tega resnično katoliškega duhovnika nemške narodnosti ne smemo izdati, ker bi potem bil deležen nenaklonjenosti svojih lastnih rojakov. A pismo samo je pretresljiva prošnja na lastni, nemški narod. Evo vam njegovo vsebino:

„Torej ni si prišel k meni. Mi je skoro ljubši. Bolelo bi te, če bi videl to zapuščeno ljudstvo. Groza me strese ob pogledu na vso nenaturnost, kateri hoče služiti. Sama nespamet in nerazsodnost. Brez pomena in preboleče bi bilo, če bi Ti navajal podrobnosti. Dragi moj! Tu bo treba še veliko razsvetljenja in prosim Te, da misliš v svoji molitvi tudi na to narodno potrebo: **Da bi nemški narod iz ponosa odklanjal odpadništvo in da bi našel nezavedni slovenski rod svojo pot k naradni samozavesti.** Tudi za to smemo Boga prositi, ker je predpogoj potrebne vere. — Nočem tožiti... Vprašaj glede koroškega tiskovnega društva (Kärntner Presseverein). Za svojo osebo se borim za načelo: **katoliški avstriski tisk rabi koroške Slovence da na njih uresniči krščansko Avstrijo s polnim rizikom pravičnosti.** Če se krščanstvo Avstrije v tem slučaju ne izkaže plodovito, potem ga pač ni. Polovičarskega krščanstva ni! Če zamore Avstrija mirno zreti propast enega naroda, potem je čista nacionalna država, ki nima nobene pravice do samostojnosti, ker ne izvršuje svojega poslanstva, ki je v združevanju narodov iz krščanstva. To bi morali Nemci in Slovenci v tiskovnem društvu neprestano poudarjati!“

To je izjava plemenitega nemškega duhovnika! Žal je osamljena, čisto osamljena — vsaj danes. Če se ve izvzamemo svoječasno kancelerjevo naročilo, naj Slovenci ohranimo zvestobo svojem narodu, ker je narodno odpadništvo zlo za vsako državo. Od časa, da je bil kancler v deželi in govoril te svoje besede, pa so minula že cela tri leta!

Če ne bi mi koroški Slovenci iz svoje narave, zgodovine in kulture znali ceniti in vrednotiti veličastnost krščanstva in krščanske miselnosti zase in za druge, bi nas moralo ob brezuspešnih naših prizadevanjih za pravičnost države s krščansko ustavo in nemškega njenega ljudstva, ki odloča danes o usodi vsega nemštva, navdajati zadoščenje: saj ne propademo sami, z nami vred propadejo tudi naši grobokopi! A kot kristjani in katoličani moramo vso dosedanjo slepoto nemškega sveta napram nam iz srca obžalovati in zaslepljeni rod le pomilovati.

Morda pa bodo njegovi rojaki vendarle čuli pretresljivo prošnjo nemškega duhovnika ob rodni meji. Njim, predvsem njim bi s tem bila izkazana resnično narodna dobrota.

Domače novice

Buh vas sprimi!

Leta 1227 je obiskal koroško deželo na svojem potovanju preko Italije sloveči nemški pevec in pesnik Ulrich Lichtenstein-ski. Glas o njem je šel po vsej tedaj znani Evropi in nedvomno je bil tudi na dvoru koroškega kneza prav gostoljubno spre-

Nicht die
Gestirne lenken dein
Geschick!

Versichere dich, sorg
selber für dein Glück!

Gesicherte Zukunft
durch Lebensversicherung

jet. Sam poroča o tem sprejemu, da ga je v boginjo Venero preoblečenega sprejel na Vratih pri Zili sam vojvoda Bernhard Sponheimovec v družbi slovenskih vitezov in ga pozdravil s slovenskim pozdravom: „Buge Waz primi, gralva Venus!“ (Bog Vas sprimi, kraljeva Venus!)

Cudno! To starodavno sporočilo slovenskega pozdrava potrjuje še današnja naša govorica. Kamorkoli prideš in prisluhneš pozdravom, ki naj izrazijo prisrčnost in domačnost, slišiš: Buh te sprimi, Bueg te sprimi, Buh te sprimi! Naj si je kje ob Zili, v Rožu ali med Gorjanci ali kod v Podjuni, povsod taisti prisrčni izliv domačnosti.

A kar velja v občevarstvu med domačini, ne velja v občevarstvu domačega ljudstva s tujci in še manj v občevarstvu ponemčenega ljudstva ob jezikovni meji. Človeku se prečesto zdi, kot bi bil ta pozdrav neka posebna nagrada med ljudstvom blage volje. Čim greš bolj proti meji, tem več srečaš hladnih Guten Tog, Habjedere, Serbus in Kriskot, le prevečkrat izgovorjenih z malomarnim, mrmrajočim naglasom. Kakor da bi se pozdravlajoči sami sramovali medsebojnega pozdrava.

Morda se kedaj v celoti zavemo, kako globoko do srca sega, kar odevamo v besede „narodnost“ in „materna govorica“. V vsem prihaja vzravnost onega, ki ljubi svojo materno govorico in spoštujemo domačo nravo, do izraza: njegove oči izražajo poštenje in odkritost, njegove kretnje prožnost in gibčnost duha, njegova beseda dobrohotnost in prisrčnost.

Zato, prav zato naj bi ostal ta naš domači pozdrav „Buh Vas sprimi!“ še naprej glasnik ljudstva slovenskega srca in blage volje!

Dragi prijatli Slovenci! Kna zamirta m, da sm nnav počasn z novijm letam vunšinjam. Na ane hore sm biv zažinján, da b že skor pozabov na svojo dovžnost. Zato pa zda šitro vunšam vsam, k me poznajo ali kna poznajo, mir in žehn božj pa vsa dovol v ta novam lete, lbjizn pa sreče pa tkaj, da ho še na konc leta vstavo je, prav posjibe pa še ta mvadam, k še para čemjo, da b jh svet Vincencij s tičam vred sparov, pa tk parov, da b na me tud še ana vletna oštava. To želim tud vsam, k Korošca Sovenca baro in tam, k ga še knemjo, da naj ha naročo, da bojo od novic kej bral pa kar čakal, kda bom jes kej povedov. Vaš prijatov Jur spod Strmca.

Spet o „Windische“. Nedavno se snideta v vasicí B. nad Dravo dva posestnika. V pomenku pripoveduje prvi, da se je svoječasno udeležil otvoritve glasovanskega spomenika v rožanskem Št. Jakobu. Ogorčen dostavi: „Sem deutschfreundlich Slovenec in razkačili so me v govorih ponovni nazivi „Windische“. Zakaj nas zmerjajo? Ali mi nismo „Kärntner Slowenerji?“ — Očividno dorhotnega moža še niso poučili, da pomeni „Windische“ manjvredne ljudi samo med Nemci samimi, pri Slovencih pa naj je to pohvala.

In nekaj o Treh kraljih. V neko gorjansko gostilno prispejo v nedeljo po Novem letu trije fantički, preoblečeni v Tri kralje. Najprej se obrnejo do gostilničarja: „Kako naj zapojemo, nemško ali slovensko?“ — Gostilničar odvrne z vprašanjem: „Ali ste Nemci?“ — Fantički: „Ja!“ — Gostilničar: „Pa čemu govorite potem slovensko?“ — Fantički: „Ja, v šoli smo vsi Nemci!“ — Gostilničar: „Vorej potem vendar niste pravi Nemci?“ — Dečki: „O, to pa nak!“ — Torej v šoli Nemci, doma Slovenci — ti uboga šola in še bolj ubožna mladina!

Izpred glavnega mesta. Celovško predmestje Weidmannsdorf je nekoč nosilo lepo slovensko ime Otiče. Okolišani ga, še danes tako nazivajo. Pred dobrim petdesetletjem so tod gospodarili

močni in samozavestni slovenski kmetje in zalagali celovški trg s svojimi pridelki. Pa mestna bližina in izključno nemška šola sta ta rod raznarodili in izkoreninili, domovi so razpadli, ljudstvo pa se je razkropilo po svetu ali životari življenje celovških proletarcev. Mesto pa zalagajo — bolgarski vrtnarji.

Ferlach—Borovlje. Ljudsko gibanje v pretečenem letu v boroveljski fari je bilo sledeče: Rojenih je bilo 18 otrok, od teh samo 7 fantov, 4 otroci so se rodili v Celovcu in bi spadali pravzaprav tudi k boroveljski statistiki. Umrlo je 37 oseb, od teh 15 moških, 20 žensk in 2 otroka. Poročenih je bilo 14 parov.

Ferlach—Borovlje. Dne 29. dec. min. leta je bil tukaj ob velikanski udeležbi pokopan autobusni podjetnik in bivši župan Andrej Ebner. Rajni je bil rodod Nemeč doma pri Beljaku in je izvrševal v Borovljah kolarsko obrt. Po vojni je bil izvoljen v obč. zastopstvo in l. 1928 za župana mesta Borovlje, na katerem mestu je bil do leta 1934. Bil je odločen pristaš soc. dem. stranke in zato pri znanih februarjskih dogodkih odstavljen. Današnje obč. zastopstvo se je pogreba korporativno udeležilo in na odprtem grobu se je poslovil od njega sedanji župan in se hvaležno spominjal rajnega kot pri vseh priljubljenega človeka, ki je toliko storil za občino in javnost. V imenu njegovih prijateljev je govoril g. Val. Just iz Celovca in kot zastopnik autobusnih podjetnikov g. Ragger. Rajni je podlegel zavratni bolezni. Istega dne je bila pokopana tudi najstarejša ženska naše občine, gospa Marija Gatternig, bivša babica, doma iz Bistrice v Rožu. Dosegla je izredno starost 92 let.

St. Johann im R.—Št. Janž v Rožu. „Tiho je postalo pod Vranjco,“ mi pišete, gospod urednik, in menda je res tako. O tem govorijo tudi glasno matične knjige za leto 1937. Poročna knjiga izkazuje samo eno poroko in še pri tej ni bilo ženina. Ta živi v Buenos Aires v Argentini. Seveda je pri taki oproki bilo vse bolj resno in tiho. Z zračno pošto se je sporočila ženinu v Buenos Aires, da je bil dne 21. oktobra 1937 v šentjanski cerkvi poročen s svojo nevesto — in z zračno pošto ze odgovoril, da se je ob tem sporočilu razjokal od veselja in da je kakor preroben. — Pa več kakor ta poroka brez ženina da misliti krstna knjiga, ki za minulo leto izkazuje samo en krst. — Samo smrt je ostala polna dela in ni bila mirna, vendar je tudi ta v minulemu letu bila precej milostljiva in je pobrala skoraj samo zrelo klasje. Tako je pobrala najstarejšega župljana, 90letnega Hanija Hafner, ki je še po leti pasel svojo majhno čredo in zraven veselo prepeval in je komaj dva tedna pred smrtjo sam prignal svojo čredo iz Podsinje vesi k svojemu sinu v Št. Janž. Pobrala je tudi 86letno staro Pintarco, ki je tudi še do zadnjih dni pred smrtjo kuhala najboljšo žganec Roža pri Gašperju v Podsinji vasi, pobrala 84letno Petrnjakovo mater, ki pa je bila že pet let na postelji ohromela in je vkljub svoji revščini in neskončnem trpljenju še včasih zapela: „Ta Bistrica se piešči in Dravca grev sriež — moj fantič tam vriešče, ne more sem čriez.“ Smrt je pobrala tudi 76letno Mihevcevo mater, ki je vedela do Napoleonovih časov nazaj zgodovino vsake hiše v župniji in vsakega otroka teh hiš s tako natančnostjo kakor mi vemo komaj za svojo preteklost. Vsega skupaj smo zanesli sedem župljanov k počitku v senco križa. Morebiti vam, gospod urednik, poročam prihodnjič, kje vlada pod Vranjco še mnogo življenja.

St. Jakob i. R.—Št. Jakob v Rožu. (Ljudsko gibanje.) V minulemu letu 1937 je bilo v naši fari rojenih in krščenih 54 otrok in sicer 28 dečkov in 26 deklic, od teh je 44 zakonskih in 10 nezakonskih. Ko bi še zadnji dan v letu ne dobila Ščedernikova hiša v Ščednu in Franca Velikogne na Breznici princa, bi bilo število moškega in ženskega spola enako. To dolino solz je zapustilo in odšlo v boljšo večnost 34 faranov, 29 odrastlih in 5 otrok, 16 moških in 18 žensk. Med umrlimi je eden moški dosegel starost 83 let (predlanskim dva 90) in ena ženska 81. Iz Št. rupretskega pokopališča pri Celovcu je bil na naše grobišče prepeljan profesor celovške realke, slovenski slovničar in književni organizator Anton Janežič. V zakonski stan je stopilo 24 parov; 19 jih je bilo tukaj poročenih in 5 jih je šlo se drugim poročat. Najstarejšemu ženinu je bilo 59, najmlajšemu 23 let, najstarejši nevesti 46, najmlajši pa 21 let. Po sklenitvi zakona je bilo pozakonjenih 5 otrok.

Schiefling—Škofiče. Ni še minulo leto, odkar smo spremljali na zadnji poti Jaklovega očeta, in že je bela žena vnovič posegla v Jaklovo družino ter iztrgala mlado gospodinjino in mater petih otrok. Rajna Katra je zvesto izpolnjevala svoje dolžnosti napram družini, narodu in Bogu, njeno vzgledno življenje zamore biti vzor nam vsem. Pevci so se od umrle matere poslovili s toplo občutenimi žalostinkami na domu in grobu, kamor jo je spremljala številna množica pogrebcev. Naj počiva v miru! — Poročati moramo tudi o stanju ljudske bilance. Ni posebno razveseljiva: v minulemu letu so se rodili v fari komaj štirje otroci, umrlo pa je

osem oseb. Če pojde tako naprej, bomo kmalu morali zapreti v šoli razred za razredom.

Klagenfurt—Celovec. V pondeljek 3. t. m. je umrla v Št. Rupertu gospa Marija Markec v starosti 51 let. Dalje časa je bolehal na jetiki, ki jo je sedaj odrešila trpljenja. Rajna mati je bila vzorna, verna in narodno vsikdar zavedna žena. Njen mož je rodом iz Globasnice, eden sinov je medicinec v Inmostu, drugi služi pri elizabetinkah. Pogreba se je udeležila vsa slovenska celovška družina. Rajni materi večni pokoj, Markečevim naše toplo sožalje!

Bleiburg—Pliberk. V Drveši vesi pri Pliberku je umrl Peter Visočnik, posestnik malega posestva pri Škofu. Čeprav skromen po imetju in obnašanju, je bil povsod priljubljen, ker je bil priden človek. Življenje mu je bilo delaven dan! Ko je doma delo opravil, so ga radi klical povsod, ker je bil za vsako delo, posebno pa za stavbarstvo sposoben. Imel pa je tudi druge, globoke vrline značaja. Globoko je bil veren, rad je prebiral nabožne liste, lepe knjige in je bil tudi zvest sin slovenske matere, katere zavesti se nikjer ni bal pokazati in se je ni sramoval. Zato ga je imel rad tudi ljubi Bog in ni slučaj, da ga je poklical k sebi ravno na svoj najlepši praznik, sveti dan. Bil je še pri polnočnici in ko je prišel domov, ga je zadel mrtvoud in je popoldne brez bolečin odšel v večni sveti dan. Velika množica ga je spremila na njegovi zadnji poti na libuško pokopališče.

To in ono. V Celovcu so opazili v prometu ponarejene novce za 1 šiling. Novci so iz medenine in z niklasto snovjo prevlečeni. — Prekemu sodu je naznanjena Klara Pistotnik iz Tuc pri Radišah, ker je skušala zastrupiti svojega moža. — Zaprla so Magdaleno Pirnat s Dholice, ker je osumljena, da je zastrupila svojega 80letnega moža. — V Celovcu so pokopali viceprezidenta dež. sodišča dr. Domeniga. — Na ledeni poti se je poškoval obč. ubožec Tomaž Wieser iz Slov. Plajberka. — Na Rolfovi, prej Helldorffovi žagi na rožanski Bistrici je po nerodnosti dveh delavcev eksplodiral bencinski tank. Delavca sta težko ožgana, ogenj so ostali takoj zadušili. — Grof Goess je s svojim avtom zadel v voz posestnika Raimunda Ošovnika. Konju je avto polomil noge, da so ga morali na mestu zaklati. — Zvezni sodni dvor je v dveh slučajih odločil, da je občina dolžna izplačevati revnim otrokom takozv. vzgojni prispevek, če starši svojih otrok ne morejo vzdrževati. Zgovor občin, da si očetje lahko najdejo delo, je bil zavrnjen. — Odstopil je grabštanski župan Jožef Krasnik. — 20letna Katarina Leitgeb z Bistrice pri Šmihelu je vsled tatvine obsojena na 3 mesece, že petnajstkrat predkaznovani Jožef Korenjak iz Šmarjete vsled vloma na leto težke ječe.

Naša prosveta

Kulturno-zgodovinska zanimivost. V muzeju živinozdravnika-nadzornika v p. g. Sadnikarja v Kamniku kažejo zanimivost, preko katere tudi mi ne smemo. To so 400 let stare jaslice oz. poklonitev sv. treh kraljev Kristusu, ki so bile nekoč v cerkvi Gospe svete. Jaslice je daroval gosposvetski cerkvi solnograški nadškof Lenart, ki je bil sin kmečke družine v Hodišah in po vsej verjetnosti Slovenec. Jaslice so pozneje romale v rajh in bile leta 1912 prodane na Saškem na neki javni dražbi. G. Sadnikar ima v svoji zbirki vrhutega tri kovance nadškofa Lenarta, ki nosijo njegov grb — repo. O postanku tega grba se pripoveduje, da je nadškof Lenart kot dijak nekoč dospel domov in našel očeta na njivi. Oče mu je ujaljen, da sin ne mara postati kmet, zalučal naproti repo. Odtlej je knezu ostal priimek repar (Rübenthaler). Dva njegovih novcev so našli delavci pri nedavni regulaciji Ljubljane.

10letni jubilej Slovenskega krožka na Dunaju praznuje dunajska slovenska družina v nedeljo 16. t. m. — Ob rojstvu te edine kulturno-družabne organizacije dunajskih Slovencev so stali pramorski Slovenec publicist Andrej Gabršček, rajni dr. Zdravko Zwitter in dunajski obrtnik Joža Černelč. Predvsem prva polovica minulega desetletja je izpoljena s peštrim kulturnim in družabnim udejstvovanjem, redni tedenski sestanki pa so ostali krožkova posebnost do današnjega dne. Kdor podrobneje pozna izredne prilike dunajskih Slovencev in se je zamogel natančneje seznaniti s težavami katerekoli slovenske organizacije v tujini, mora občudovati krožkove voditelje g. Gabrščka, za njim starešino Volka, potem ustanovnika Jožo Černelča in sedaj pianista profesorja g. Trosta, ki so kot odgovorni krožkovi predsedniki zastavili vse svoje sile v kulturno dobrobit slovenske dunajske družine. Njihova velika zasluga je, če zadobiva slovensko ime med dunajskim meščanstvom vedno prijetnejši prizvok. — Desetletnico bo Slo-

venski krožek praznoval prihodnjo nedeljo zvečer v veliki dvorani češkega Narodnega doma v XV. okraju, Turnergasse 9. Po nagovoru bo koncert odličnih slovenskih pevcev in glasbenikov, tamburaškega orkestra in pevskega zbora. — Slovenskemu krožku, ki udružuje tudi dobršen kos našega koroškega sveta, in njegovim delavcem v novo desetletje še mnogo novega uspeha in razmaha!

Izpred Poludnika. (Mellweg—Melviče.) „Mlinarja in njegovo hči“ smo igrali dvakrat in obakrat ob polni dvorani. Igralci so vloge izborna rešili, posebej naj pahalimo mlinarja, Konrada, Marico, županjo, Marjeto, lovca, grobarja, Gašparja in mater Konradovo. Eden društvenikov je napravil uvodno prav čeden, strumen nagovor. Sedaj pa nameravamo z igro gostovat v Zahomec.

Eisenkappel—Železna Kapla. V adventnem času so naša dekleta priredila igro „Žena s srcem“. Igra nam je nazorno kazala, kam pride dekleta, ki zapusti očetov dom in se poda na slepo srečo v tujini. Žena s srcem — Marija jo je spet iz dušne in telesne bede pripeljala nazaj dobri materi in fari. Mladina, ostani zvesta svojemu rodному domu, varuj sveto dediščino svojih starišev in prededov in srečna boš. Na praznik sv. Treh kraljev pa so nas naši marljivi farni igralci razveselili z igro: Henrik — gobavi vitez. Mnogo truda in žrtev so prinesli. Dobro se rešili vloge. Igra nas uči, da je v Kristusu naša rešitev. Pot h Kristusu pa je požrtvovalna ljubezen do bližnjega. Gobavi in slepi vitez Henrik zadobi v sv. noči luč in zdravje, ob jasecah Gospodovih more ozdraveti tudi današnja bolna človeška družba.

Izobraževalni tečaj v Pliberku. V soboto 22. in nedeljo 23. t. m. priredi pliberško društvo v društveni sobi pri Brezniku izobraževalen tečaj s predavanji kulturnega, gospodarskega in splošno izobraževalnega značaja. Tečaj se vrši v okvirju pliberškega okrožja in so nanj vabljeni tudi vsi okolišani-interesenti. Podrobnosti poizvejo pri društv. tajniku.

Gospodarski vestnik

Pocenitev obdelovanja zemlje. Na tozadevno vprašanje nekega gospodarja odgovarja gospodarski urednik ljubljanskega „Slovenca“ sledeče: Obdelovanje zemlje s tujimi delavskimi močmi je dandanes res drago. Gospodar-kmet ne dobi za svoje pridelke toliko, da bi kril stroške obdelovanja svoje zemlje. Za pocenitev je potem mogoča samo dvojna pot: 1. pocenitev pridelovanja, 2. zvišanje proizvodnje in izboljšanje pridelkov. Na kmetiji, ki dela z najetimi močmi, so stroški za delo najizdatnejši in pri njih se da največ prihraniti, če si pomagamo s cenejšimi delujočimi stroji. Navadno pa so stroji dragi, da jih manjši posestnik ne zmore. Vzlje temu pa si naš mali kmet vsaj deloma lahko pomaga z nakupom dobrega železnega pluga, malega sejalnega stroja itd. Dražje stroje pa si nabavi potom strojnih združenj ali gospodarskih društev. S tem doseže olajšanje dela in dobičkanost podjetja. Okopalnik prihrani štiri petine delovnega časa, sejalni stroj prihrani polovico semena, drugi stroji nudijo vsak po svoje prihrane ročnega dela in izboljšajo pridelke. Zvišanje proizvodnje tudi poceni delo, kajti čim več pridelkov dosežem z umnim obdelovanjem zemlje, tem manj me delo stane. Če se pri tem izboljša tudi pridelek, ki ima višjo ceno, tedaj se stroški za obdelovanje znižajo in se dvigne dobičkanost kmetije.

Slinavka in parkljevka. Živinorejce je prestrašila vest, da se izven državnih meja širi nevarna živinska kuga. Država je takoj odredila potrebno, da se ne bi razširila tudi na našem ozemlju. Povzročitelji te nevarne živinske bolezni dandanes še vedno niso dobro poznani, ve se le, da je treba velike previdnosti pred okuženjem. Slinavka nastopi navadno pri govedu. Živali zelo težko jedo in požirajo, tišče gobce trdo zaprte in jih od časa do časa cmokaje odpirajo. Slednjič prenehajo jesti, iz gobca pa se jim izceja slina v dolgih in prijetnih nitih. Vnetje v gobcu se včasih razširi, živali ne morejo več dihati, pijača jim prihaja nazaj skozi nosnice, slednjič nastopi pljučnica in živali se zadušijo. — Istočasno se ta bolezen pokaže pri goveji živini kot parkljevka. Živali začnejo šepati, raje ležijo in jih le prav težko spravimo na noge. Nad parklji in v precepu ter na stopalih se napravijo majhni mehurčki do velikosti lešnika. Mehurčki kmalu popokajo in napravijo se rjave kraste in za njimi boleče rdeče ranice. Pri kravah oboli kaj rado tudi vime. V pretežni večini je ta živinska kuga ozdravljiva v 2 do 3 tednih, važno pa je, da se prvi slučaj obolenja ali utemeljenega suma nemudoma javijo najbližji oblasti. Zdravljenje okužene živine je pridržano živinozdravnikom. Pri navadnem poteku bolezni pogine pri od-

rastlih živalih le 1 do 3 glave na 500 obolelih, pri opasnejšem obolenju pa je posebno med mlado živino dosti poginov. — Tudi najstrožje državne odredbe odpovejo, če živinorejci v slučaju nevarnosti sami ne sodelujejo s skrajno pozornostjo.

Koroške klobase slovijo po svoji okusnosti. A ne vse! Delamo jih navadno iz mesa, eventualno vratu ali še plečet pitanih svinj. Meso je treba vsaj delno zrezati z roko, ker je klobasa potem sočnejša. Samo drobnejše kose zrežemo s strojem. Na 20 kg klobas vzamemo 50 dkg soli, 15 dkg sladkorja, 2 žlici popra, 2 dkg salpetra, vse to stolčemo, dobro premešamo in vsujemo v liter česnovne vode. To zmes dobro pregrečemo in z njo napolnimo drobno črevo. 18 ur nato visijo brez dima, nakar kurimo s trdimi drvami, da zadobijo zlatorjavo barvo. Klobasa je dobro prekajena, če je suha in nekoliko nagubana. Prekajamo samo enkrat na dan ter klobase zračimo, da se shladijo. Posebno važno je, da jih hranimo na hladnem, zračnem kraju. Suhe klobase pridejo končno v slanino, zaseko ali mast.

Celovski trg minulega tedna. Na živinskem trgu so plačevali krave od 85 g do 1.10 S za kg žive teže, klavne pa od 40—65 za kg, prašiči so imeli ceno 1.35 do 1.60 S in plemenjaki 1.40—1.60 za kg. — Blagovne cene: Pšenica (100 kg) 39—41, rž 29 do 31, ječmen 26—30, oves 26—28, ajda 24—28, koruza 25—26 S, grah (1 kg) 80—1.00, isto leča, fižol 40—60, krompir 14—16, sladko seno (100 kg) 8—8.50, kisló 4—4.50, slama 4.50—8.00, zelje (1 kg) 40, repa 30, sirovo maslo 3.20—4.40, prekajena slanina 3.20—5.20, surova slanina 2.60—2.80, svinjska mast 2.60—3.00, jajca 20—22, kokoši 2—3.50, trda drva, kratka 4.50—5.50, mehka 3.20—4.40 S za k. m.

Za malo denarja

moške obleke 58.—, 48.—, 39.—, ženski plašči 35.—, 25.—, 19.—, ženske obleke 19.—, 13.—, 9.—, Hubertus-plašči 28.—, 22.—, 19.—, delovni in nedeljski čevlji 18.—, 15.—, 13.—

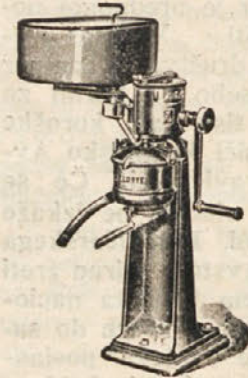
Trgovina Elba, Villach,

Weissbriachgasse 12

3

Originalna Melotte-mlečna centrifuga

najboljši in najtrpežnejši posnemalnik sedanost

Pinje, posode za mleko itd. itd.

Parilniki

Brabantski, obračevalni plugi kakor drugo poljsko orodje

Ceniki zastonj, ugodni plačilni pogoji 73

Melotte Werke, IV., Mayerhofg. 16-20

Sposobni upravičeni zastopniki se iščejo

3 x dohodek

v svinjskem hlevu!

vsled krepostne krme „Emivit“

Koncentrat z uradnim jamstvom hranilne vsebine. Zahtevajte brezplačna pojasnila in doposiljatev prospektov od proizvajalca

Franc in Rudolf Gubik

Kraftfuttermittelherzeugung

Wien XII., Schönbrunnerstr. 179

Za 5 S na mesec dobavlja

posnemalnike

Jos. PELZ, Wien XV., Mariahilferstr. 164

Ceniki zastonj

Zastopniki se iščejo

Harmonij, dobro ohranjen, zelo primeren za organista, se ugodno proda. Več se izve pri Tomažu Ilgovcu-u, Lovanke, p. Eberndorf.

Voščene sveče za oltarje, voščene svitke za Svečnico, gorilno olje, kadila, oglje za kadilnice itd. priporoča **Franc Siebert**, trgovina s svečami, Celovec, Stauderhaus. Nakup odpadkov od sveč.